

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

NV102K SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

KONZULTACE 22. 11. 2024

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

K ZAMYŠLENÍ

Otázky

K čemu slouží veřejné zdravotní pojištění? Jaké sociální události jsou z tohoto systému kryty?

Jaký je charakter veřejného zdravotního pojištění jakožto subsystému sociálního zabezpečení?

Jaké jsou principy charakterizující veřejné zdravotní pojištění?

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

K čemu slouží veřejné zdravotní pojištění?

**K úhradě zdravotní péče,
která má za cíl
prostřednictvím zdravotních
služeb zlepšit nebo zachovat
zdravotní stav či zmírnit
utrpení pojištěnce.**

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

- poskytování zdravotní péče hrazené na účet zdravotního pojištění
- všeobecné a povinné pojištění (všeobecné státní pojištění)
- z hlediska postavení občana – **pojistná forma**
 - pojištěnec se podílí přímými finančními platbami na tvorbě zdrojů zdravotního pojištění
 - průběžně financovaný systém
- **garance** ze strany státu
- cílem poskytované hrazené zdravotní péče je zachovat nebo zlepšit zdravotní stav pojištěnce nebo zmírnit jeho utrpení
- princip **solidarity**

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

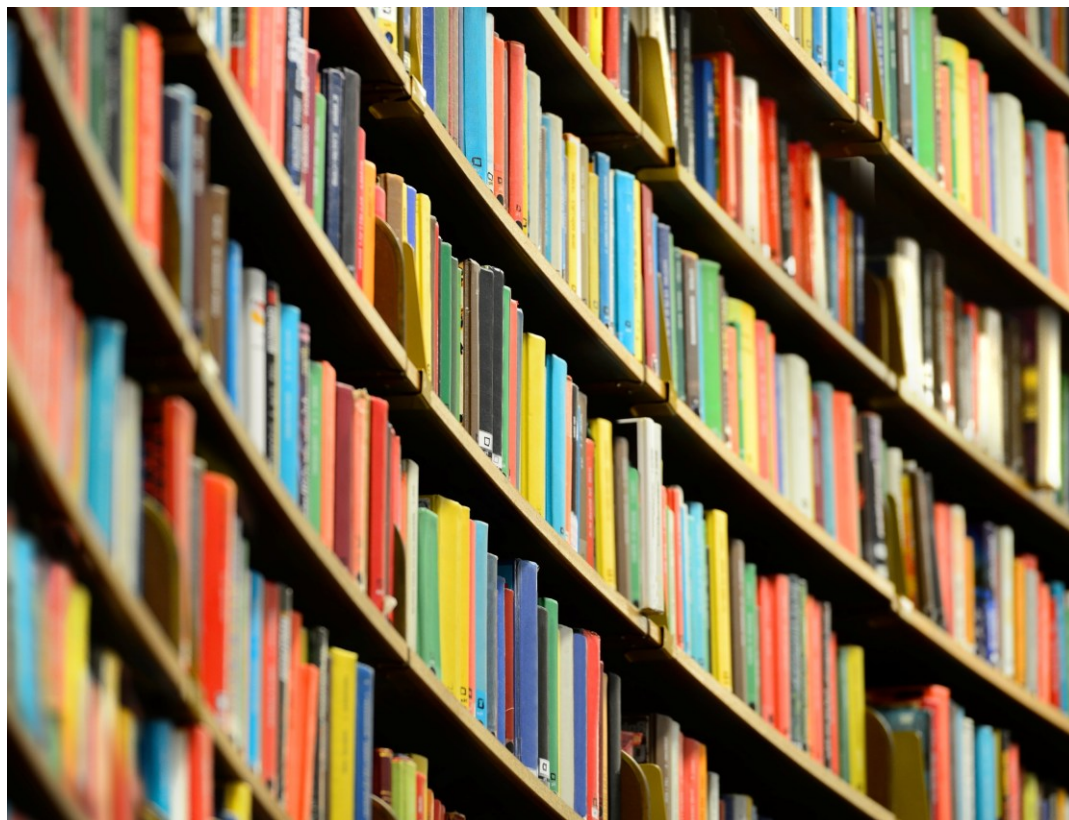
-Z HLEDISKA POSTAVENÍ STÁTU

- všeobecné státní pojištění (stát garant)
- stát vytvořil právní rámec
- je realizováno samostatnými subjekty oddělenými od státu a samostatně hospodařícími s prostředky zdravotního pojištění
- stát garantuje fungování a financování systému

-Z HLEDISKA POSTAVENÍ OBČANA

- pojistná forma – občan jako pojištěnec se podílí finančně na tvorbě zdrojů

PRAMENY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

- Ústava, LZPS
- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování,
- zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách
- zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě

ÚČEL ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

- vymezit okruh subjektů, jimž bude poskytována zdravotní péče
- stanovit okruhy zdravotní péče, která je hrazena na účet zdravotního pojištění
- stanovit podmínky, za nichž je poskytována zdravotní péče
- zajistit poskytnutí bezplatné zdravotní péče na území ČR popř. za stanovených podmínek mimo území ČR

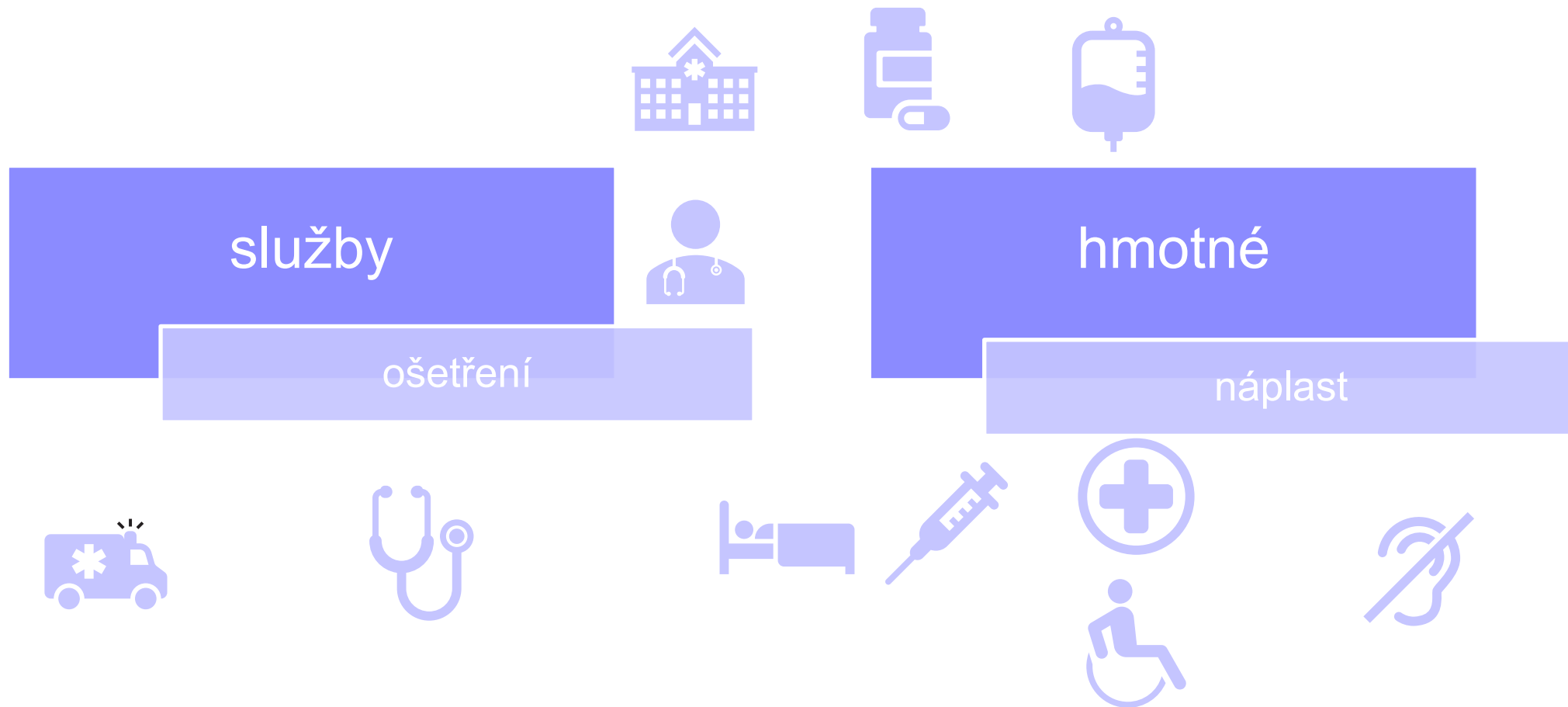
K ZAMYŠLENÍ

Jaké jsou dávky poskytované z veřejného zdravotního pojištění a jaké jsou podmínky nároku na tyto jednotlivé dávky?

Jaký charakter mají dávky veřejného zdravotního pojištění?

Jak ovlivňuje výše příjmu výši/nárok na dávku?

DÁVKY A CHARAKTER DÁVEK

VĚCNÝ ROZSAH ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

vymezení okruhu
hrazené zdravotní
péče

hrazeny nebudou
úkony, které
nesledují léčebný
účel

POZITIVNÍ

- stanovení jednotlivých druhů zdravotní péče hrazené ze ZP

NEGATIVNÍ

- určení činností nebo péče nehrazených ze ZP

VĚCNÝ ROZSAH – POZITIVNÍ VYMEZENÍ

§ 13 ZoZP

Hrazené služby

(1) Ze zdravotního pojištění se hradí zdravotní služby poskytnuté pojištěnci **s cílem zlepšit nebo zachovat jeho zdravotní stav nebo zmírnit jeho utrpení**, pokud

- a) odpovídají zdravotnímu stavu pojištěnce a účelu, jehož má být jejich poskytnutím dosaženo, a jsou pro pojištěnce přiměřeně bezpečné,
- b) jsou v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy,
- c) existují důkazy o jejich účinnosti vzhledem k účelu jejich poskytování.

(2) **Hrazenými službami jsou v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem**

- a) zdravotní péče preventivní, dispenzární, diagnostická, léčebná, lékárenská, klinickofarmaceutická, léčebně rehabilitační, lázeňská léčebně rehabilitační, posudková, ošetrovatelská, paliativní a zdravotní péče o dárce krve, tkání a buněk nebo orgánů související s jejich odběrem, a to ve všech formách jejího poskytování podle zákona o zdravotních službách,
- b) poskytování léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely, zdravotnických prostředků a stomatologických výrobků,
- c) přeprava pojištěnců a náhrada cestovních nákladů,
- d) odběr krve a odběr tkání, buněk a orgánů určených k transplantaci a nezbytné nakládání s nimi (uchovávání, skladování, zpracování a vyšetření),
- e) přeprava žijícího dárce do místa odběru a z tohoto místa do místa poskytnutí zdravotní péče související s odběrem a z tohoto místa a náhradu cestovních nákladů,
- f) přeprava zemřelého dárce do místa odběru a z tohoto místa,
- g) přeprava odebraných tkání, buněk a orgánů,
- h) prohlídka zemřelého pojištěnce a pitva včetně přepravy,
- i) pobyt průvodce pojištěnce ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče,
- j) zdravotní péče související s těhotenstvím a porodem dítěte, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem; tuto péči hradí zdravotní pojišťovna, kterou na základě identifikačních údajů pojištěnce o úhradu požádá příslušný poskytovatel.

VĚCNÝ ROZSAH - NEGATIVNÍ VYMEZENÍ

§ 15

(1) Ze zdravotního pojištění se **nehradí**, nebo se hradí jen za určitých podmínek, zdravotní výkony uvedené v příloze č. 1 tohoto zákona.

(2) Ze zdravotního pojištění se dále **nehradí** výkony akupunktury.

(15) Ze zdravotního pojištění se **nehradí** vyšetření, prohlídky, léčivé přípravky, potraviny pro zvláštní lékařské účely a zdravotnické prostředky a jiné výkony provedené v osobním zájmu a na žádost fyzických osob nebo v zájmu a na žádost právnických osob, **jejichž cílem není zachovat nebo zlepšit zdravotní stav pojištěnce**. Hrazené služby dále **nezahrnují** vyšetření, prohlídky, léčivé přípravky, potraviny pro zvláštní lékařské účely a zdravotnické prostředky a jiné **zdravotní výkony provedené na dožádání soudu, státního zastupitelství, orgánů státní správy a orgánů Policie České republiky**. Úhradu zdravotních služeb podle předchozí věty poskytne zdravotnickému zařízení orgán, pro který se zdravotní služby provádějí, ve výši stanovené seznamem zdravotních výkonů s bodovými hodnotami v souladu s rozhodnutím Ministerstva zdravotnictví; jde-li o úhradu na dožádání orgánů Policie České republiky, zašle poskytovatel vyúčtování Ministerstvu vnitra, a to nejpozději do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byly zdravotní služby poskytnuty.

např.

- vstupní lékařská prohlídka do zaměstnání (hradí zaměstnavatel)
- osvědčení zdravotní způsobilosti k řízení motorového vozidla při žádosti o ŘP (hradí uchazeč o ŘP)

např.

- znalecký posudek v řízení o svěřeni dítě do péče
- posouzení zdravotního stavu pro účely invalidity nebo pro účely závislosti na péči

ZMÍRŇOVACÍ USTANOVENÍ

§ 16 ZoZP

(1) Příslušná zdravotní pojišťovna hradí **ve výjimečných případech** zdravotní služby jinak zdravotní pojišťovnou nehrazené, je-li poskytnutí takových zdravotních služeb **jedinou možností** z hlediska zdravotního stavu pojištěnce.

(2) S výjimkou případů, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, je poskytnutí zdravotních služeb podle předchozího odstavce vázáno na předchozí souhlas revizního lékaře.

OSOBNÍ ROZSAH

= vymezení okruhu oprávněných subjektů ze ZP

- je jim poskytována zdravotní péče na účet zdravotního pojištění
- tzv. pojištěnci

**není vázáno na institut státního občanství,
ale na trvalý pobyt na území státu**

- nebo zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území ČR

OSOBNÍ ROZSAH

§ 2 ZoVZP

Osobní rozsah zdravotního pojištění

(1) Pojištěncem podle tohoto zákona je osoba, která

a) má **trvalý pobyt** na území České republiky, nebo

b) nemá trvalý pobyt na území České republiky, pokud

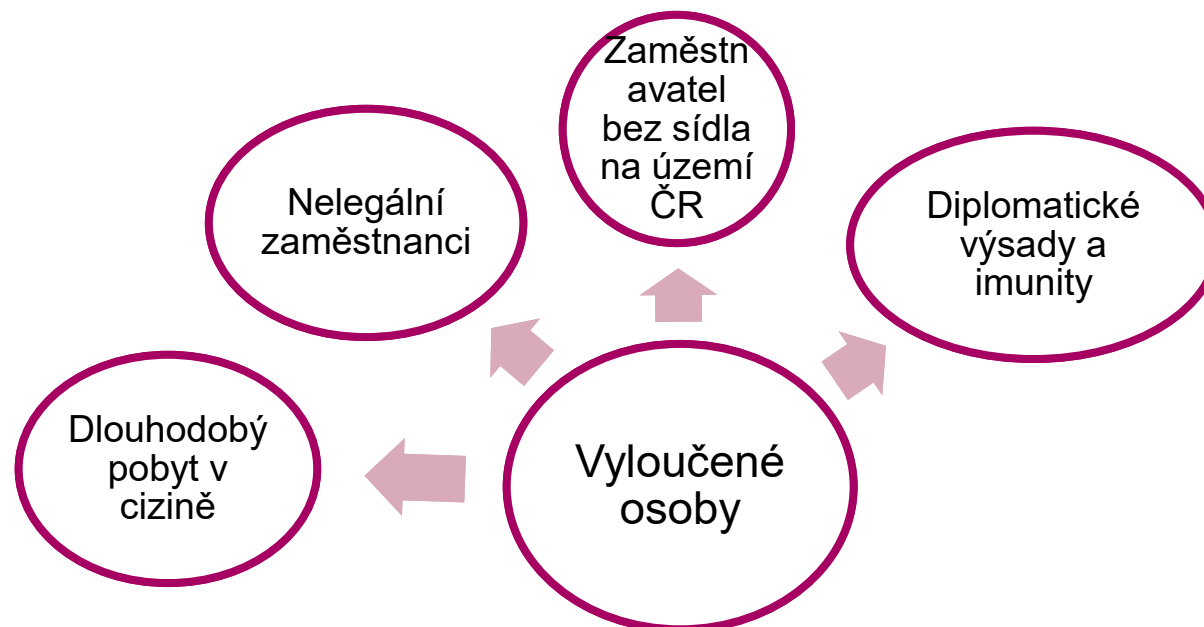
1. je zaměstnancem zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky,
2. jí bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem vědeckého výzkumu,
3. jí byl udělen azyl na území České republiky,
4. jí byla udělena doplňková ochrana na území České republiky,
5. jí bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky podle zákona o dočasné ochraně cizinců nebo se podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky za takovou osobu považuje,
6. jde o nezletilé dítě, které bylo na území České republiky umístěno na základě předběžného opatření soudu do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo do ústavu pro péči o děti nebo na základě předběžného opatření nebo usnesení soudu do péče fyzické osoby,
7. je Česká republika podle koordinačních nařízení nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, k jejímu zdravotnímu pojištění příslušná,
8. jde o osobu, jejíž nárok vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie⁴⁹), nebo o osobu zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou nebo osobu ponechávající si takové postavení a její rodinné příslušníky mající právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie,
9. se narodila na území České republiky a její matka má povolený dlouhodobý pobyt na území České republiky, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku, a dále po dobu řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podané za tuto osobu, byla-li žádost podána do 60 dnů ode dne jejího narození,
10. se narodila na území České republiky a její zákonný zástupce má povolený trvalý pobyt na území České republiky, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku, a dále po dobu řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu na území České republiky podané za tuto osobu, byla-li žádost podána do 60 dnů ode dne jejího narození, nebo
11. jde o nezletilou osobu, které bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky.

OSOBNÍ ROZSAH – VYLOUČENÉ OSOBY

§ 2 ZoZP

Osobní rozsah zdravotního pojištění

(5) Ze zdravotního pojištění **jsou vyňaty** osoby, které na území České republiky **vykonávají nelegální práci** podle § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti, a dále osoby, které nemají trvalý pobyt na území České republiky a jsou činny v České republice pro zaměstnavatele, kteří požívají **diplomatických výhod a imunit**, nebo **pro zaměstnavatele, kteří nemají sídlo na území České republiky**, a osoby, které **dlouhodobě pobývají v cizině a neplatí pojistné** (§ 8 odst. 4).

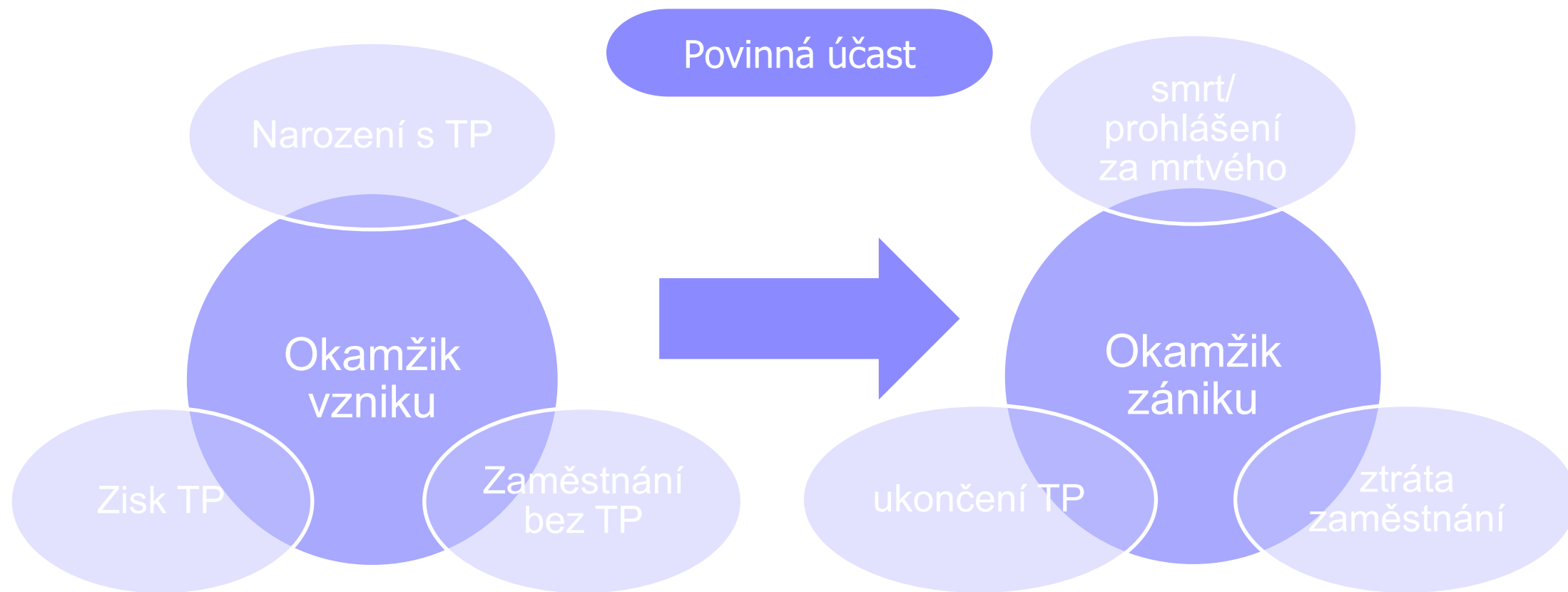

PŘÍKLAD

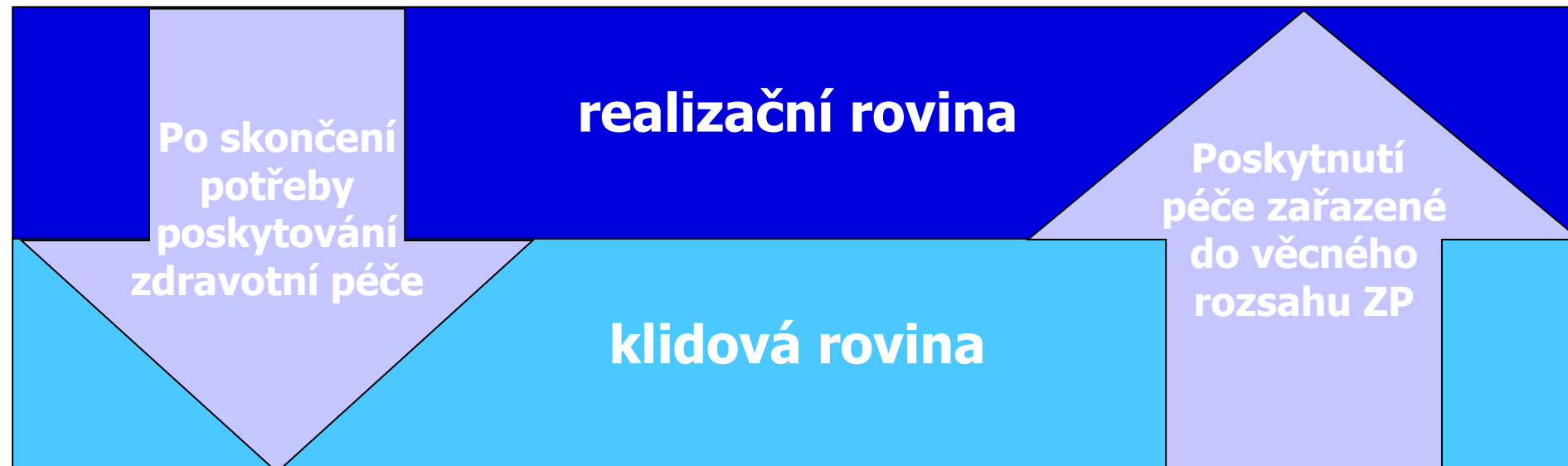
Posudte, zda se následující fyzické osoby účastní veřejného zdravotního pojištění na území České republiky?

- český státní příslušník s trvalým pobytem na území České republiky vykonávající práci jako obchodní zástupce,
- italský státní příslušník s přechodným pobytem na území České republiky, pracující jako lektor italského jazyka na jazykové škole v Brně,
- manželka italského státního příslušníka uvedeného v písm. b) s přechodným pobytem na území České republiky
- slovenská státní příslušnice s trvalým pobytem na území Slovenské republiky vykonávající práci jako zdravotní sestra v Brně

PRÁVNÍ VZTAHY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

PRÁVNÍ VZTAHY ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

K ZAMYŠLENÍ

Jaké jsou subjekty veřejného zdravotního pojištění?

Jaké povinnosti má pojištěnec?

Jaké povinnosti má plátce?

Jakou povinnost má zdravotní pojišťovna a poskytovatel lékařské péče?

Jaké pojistné se hradí, v jaké výši? Ve kterém právním předpise je upravena problematika pojistného na veřejné zdravotní pojištění?

SUBJEKTY ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

plátcí pojistného

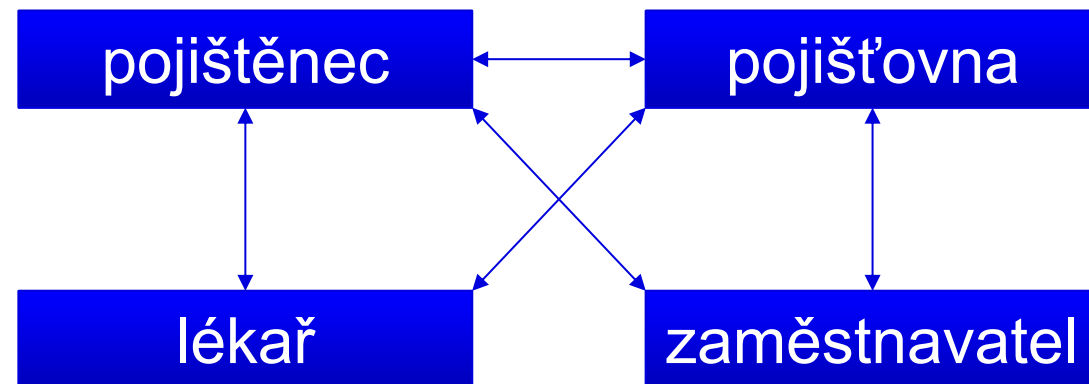
-pojištěnec (oprávněný subjekt)

-zaměstnavatel

-stát

-zdravotní pojišťovna

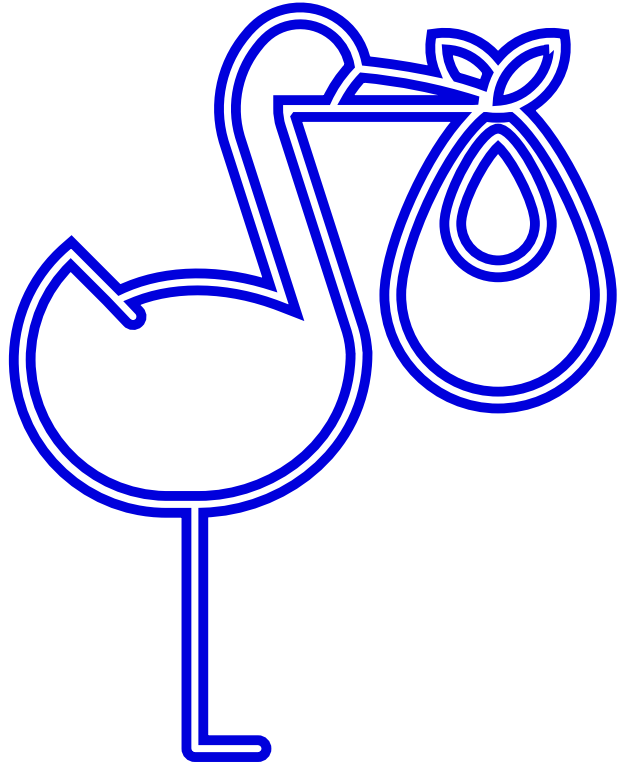
-poskytovatel zdravotních služeb (lékař)

Z D R A V O T N Í P O J I Š Ť O V N Y

- Aktuálně je zdravotních pojišťoven 7 (v roce 1993 jich bylo 29).
- **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky,**
- **6 zaměstnaneckých pojišťoven:**
 - Česká průmyslová zdravotní pojišťovna,
 - Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví,
 - Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna
 - Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky,
 - Zaměstnanecká pojišťovna Škoda,
 - Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky.

PŘÍKLAD

Žena, která je pojištěná u Všeobecné zdravotní pojišťovny, porodila dne 12. března 2024 dítě. Otec je pojištěn u Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra.

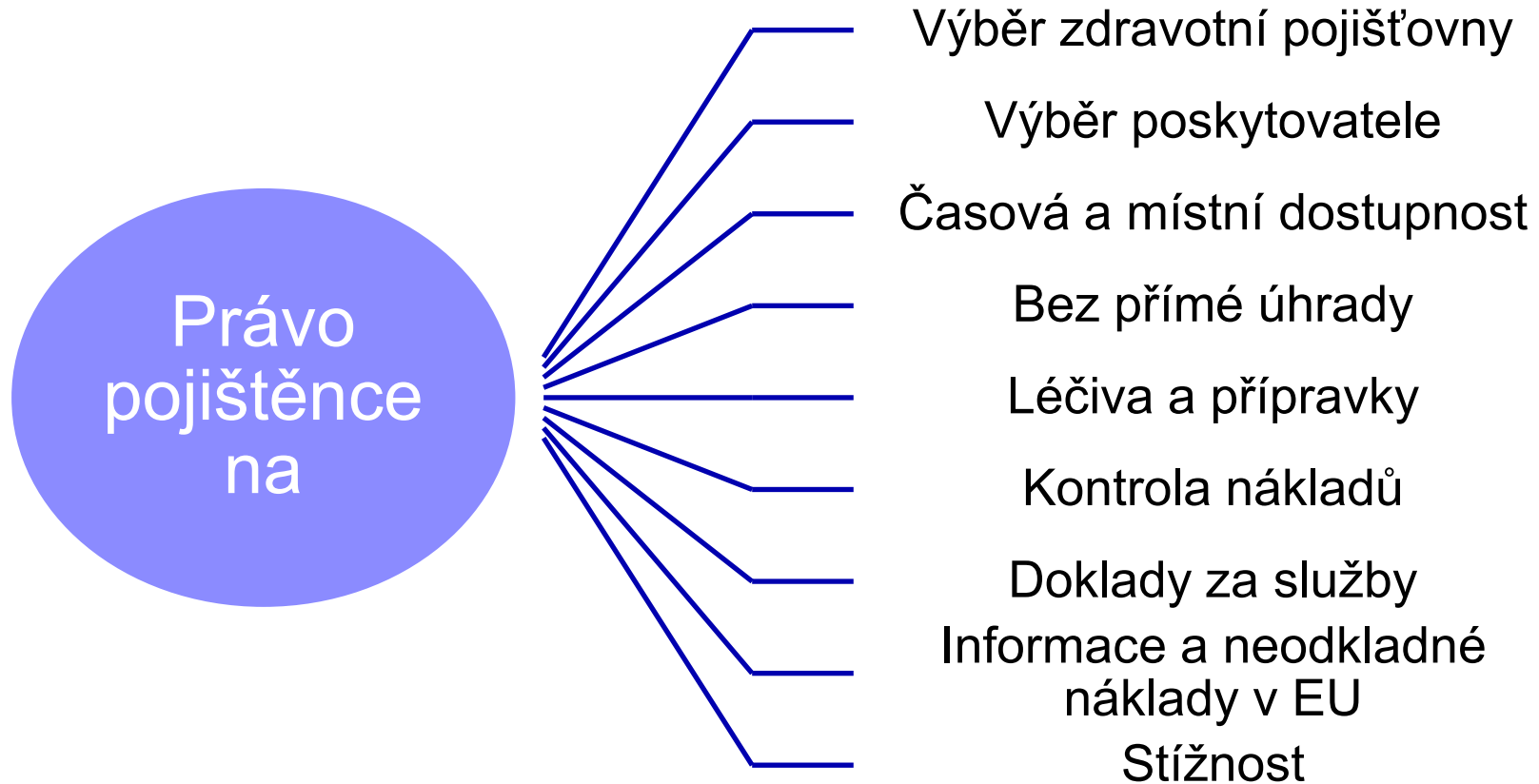
- a) u které zdravotní pojišťovny je dítě pojištěno?
- b) kdo je plátcem pojistného na veřejné zdravotní pojištění za toto dítě?
- c) jaká je výše pojistného?

OBSAH PRÁVNÍHO VZTAHU

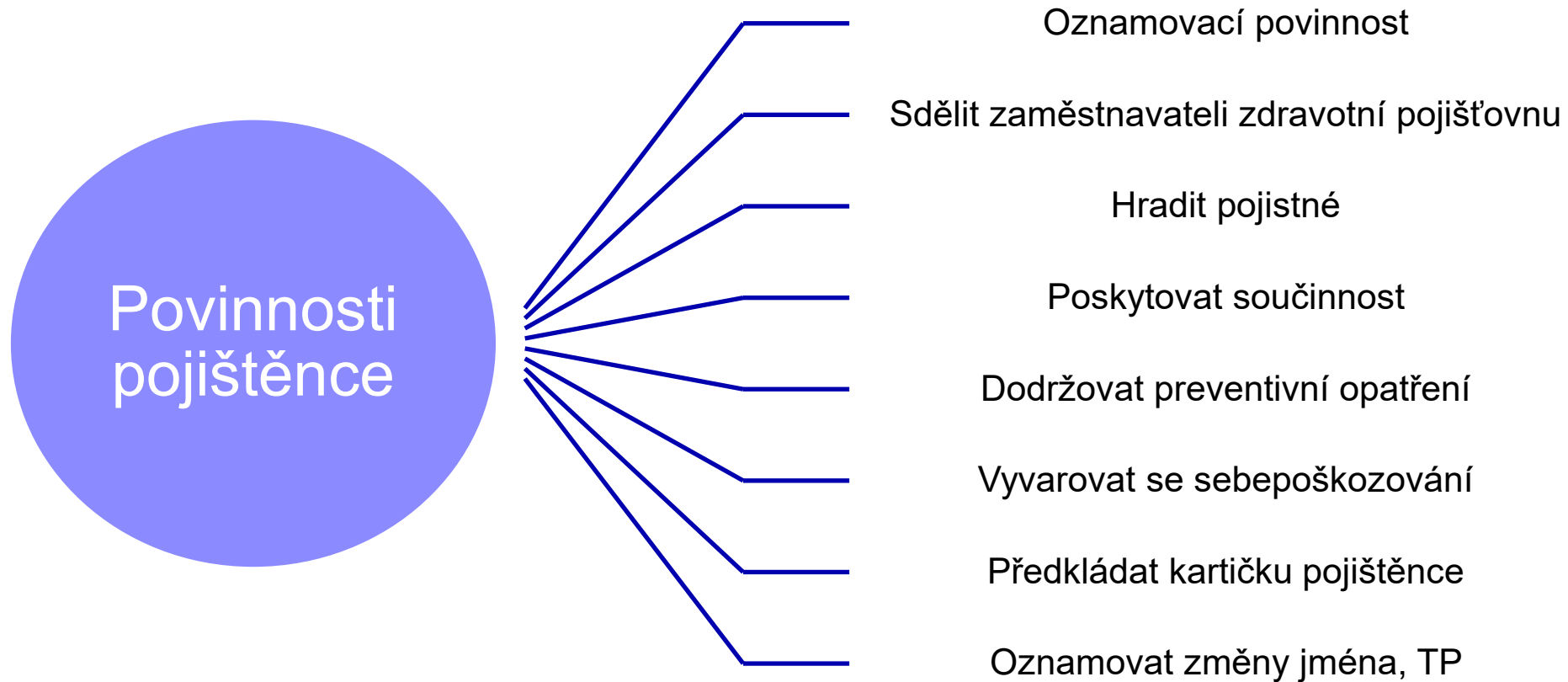
- Práva a povinnosti
- Podle subjektů a vzájemných vztahů
- Upraveno právními předpisy

PRÁVA POJIŠTĚNCE

POVINNOSTI POJIŠTĚNCE

PLÁTCI POJISTNÉHO

PLÁTCI POJISTNÉHO (§ 4 ZOVZP)

A . POJIŠTĚNCI

- ne vždy plátcí pojistného
 - Zaměstnanec – plátce části pojistného (vymezení v § 5 písm. a), vč. negativního)
 - OSVČ § 5 písm. b)
 - Ostatní § 5 písm. c) - OBZP

B . ZAMĚSTNAVATEL

- plátce části pojistného za zaměstnance

C . STÁT

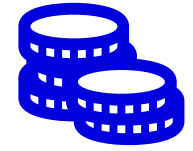
- nezaopatřené děti, poživatelé důchodu, pobírající peněžitou pomoc v mateřství a rodičovský příspěvek, uchazeči o zaměstnání, vazba

PŘÍKLAD

Kdo je *plátcem pojistného* na veřejné zdravotní pojištění za následující osoby?

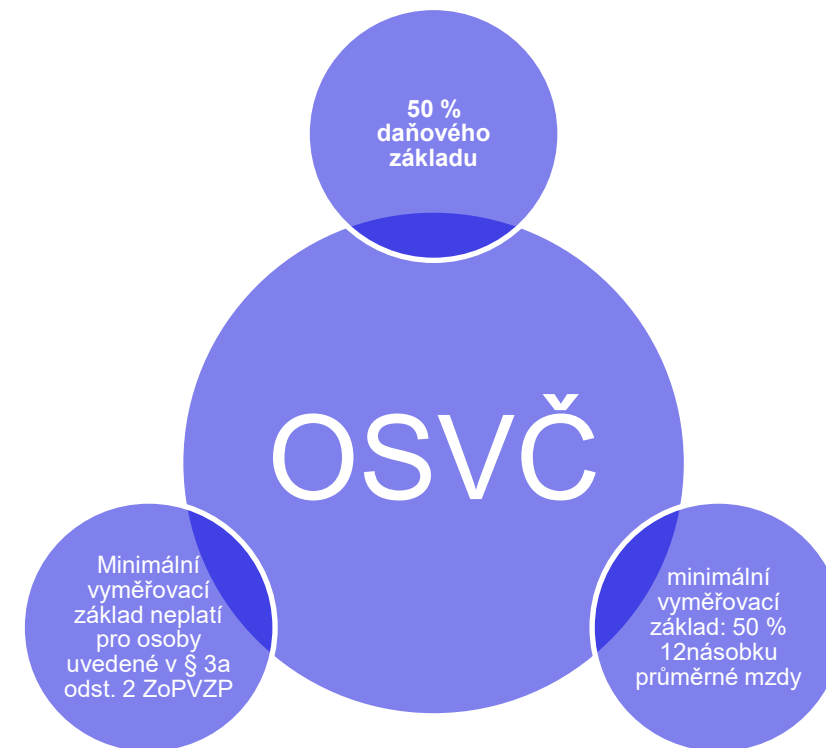
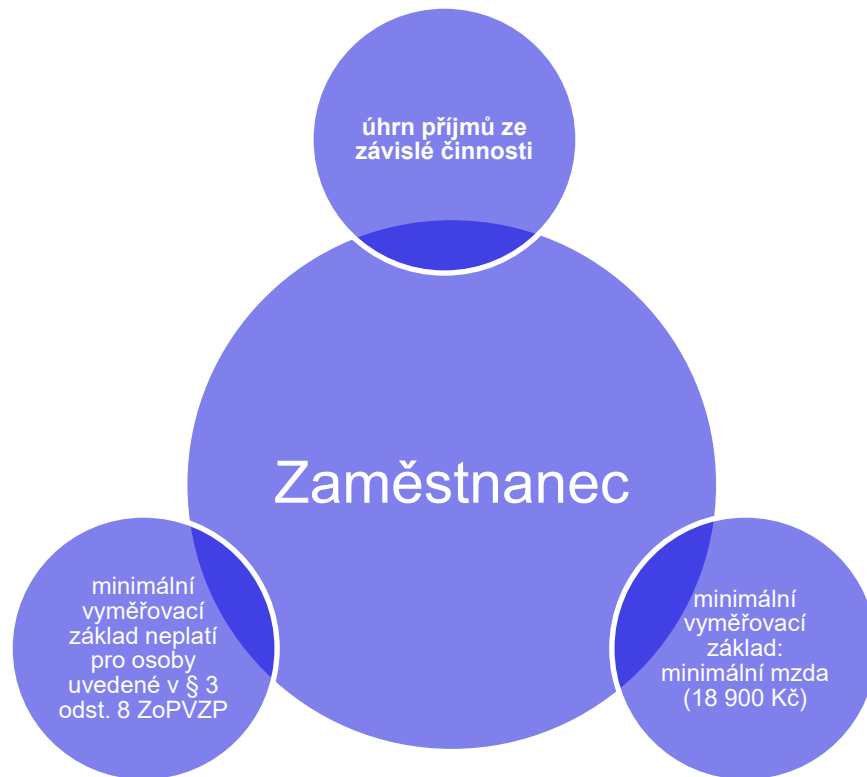
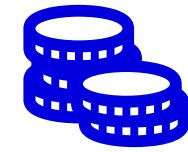
- kadeřnice podnikající na základě živnostenského oprávnění,
- zaměstnankyně v pracovním poměru čerpající mateřskou dovolenou,
- žena v domácnosti pečující o děti ve věku 8 a 4 roky,
- osoba vykonávající práci vrátného v pracovním poměru,
- osoba pracující jako lektorka anglického jazyka na základě dohody o provedení práce,
- osoba vedená u příslušné krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání,
- student prezenční formy magisterského studia na Právnické fakultě MU ve věku 21 let,
- student prezenční formy doktorského studia na Ekonomicko-správní fakultě MU ve věku 28 let,
- poživatel starobního důchodu ve věku 65 let.

POJISTNÉ (2024)

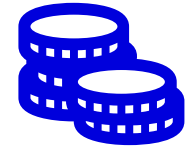

výše pojistného = **13,5 % z vyměřovacího základu**

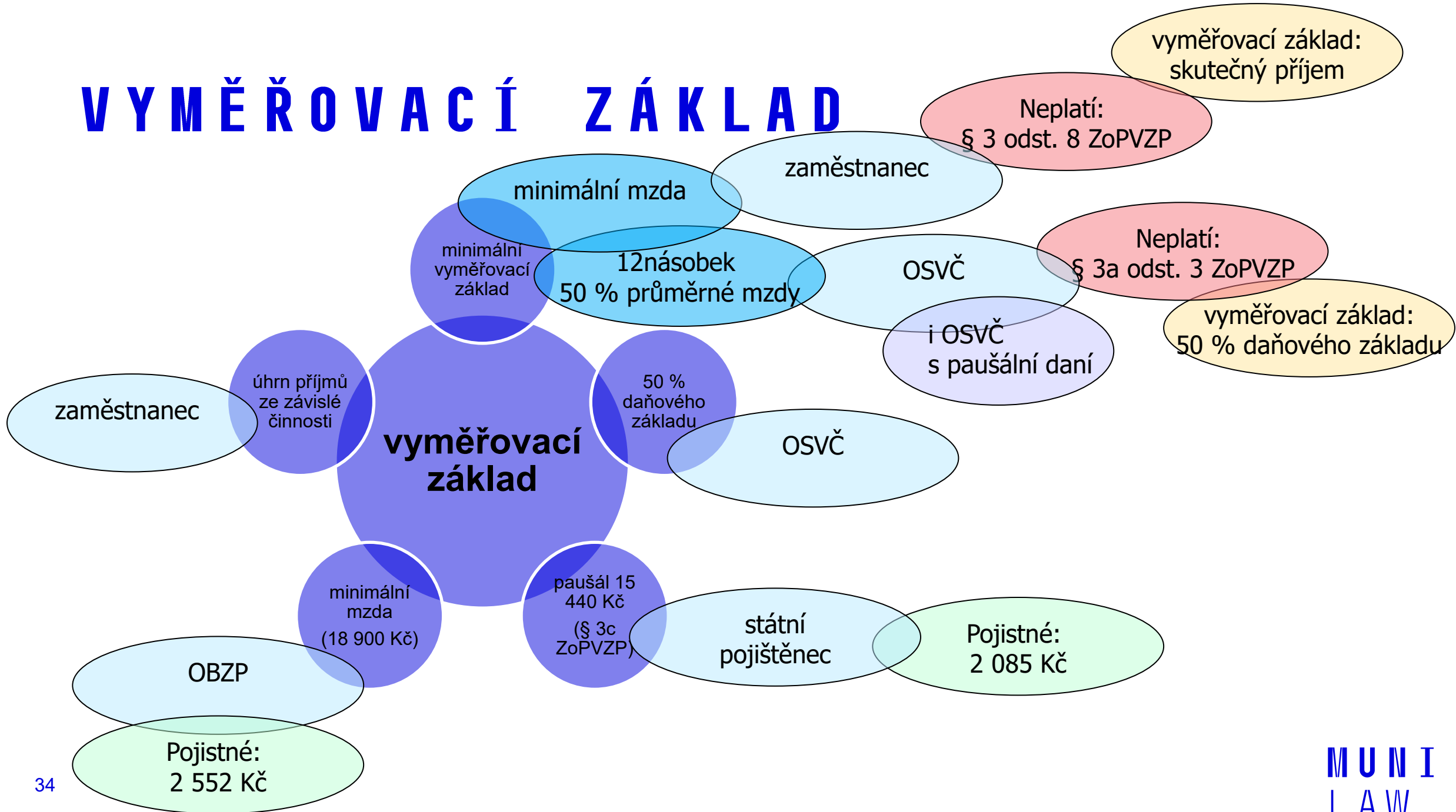
VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD (2024)

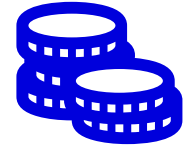
VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD (2024)

VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD

POJISTNÉ (2024)

výše pojistného **13,5 % z vyměřovacího základu**

zaměstnanec

- 1/3 pojistného (4,5 % z úhrnu příjmů ze závislé činnosti)

zaměstnavatel

- 2/3 pojistného (9 % z úhrnu příjmů ze závislé činnosti)

OSVČ

- platí zálohově – minimální záloha **2 968 Kč** (navázáno na průměrnou mzdu)

Státní pojištěnec

- stanoven paušální vyměřovací základ 15 440 Kč → pojistné **2 085 Kč**

Osoba bez zdanitelných příjmů

- podle minimální mzdy
- minimální mzda 18 900 Kč → pojistné **2 552 Kč**

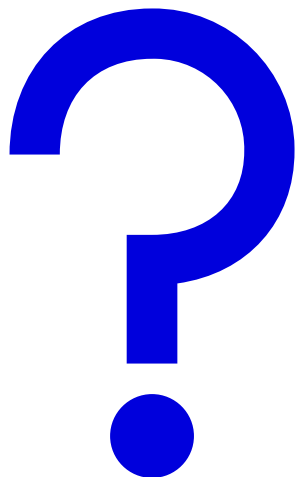
Pojištěnec ve věku 23 let s trvalým pobytem v Brně je studentem magisterského denního studia na PrF MU a současně je zaměstnán v pracovním poměru u společnosti Malba, s.r.o. se sídlem v Brně, s měsíční mzdou 11 000 Kč:

- určete plátce pojistného na veřejné zdravotní pojištění
- stanovte vyměřovací základ pro jednotlivé plátce pojistného
- vypočtěte výši pojistného.

PŘÍKLAD

OTÁZKY? DISKUZE...

MUNI
LAW

DĚKUJI ZA POZORNOST!